

Aan de gemeenteraad van Steenwijkerland

behandeld door Mart oude Egbrink

afdeling MO

telefoon -

Ons kenmerk 1706-150-MO-M

uw kenmerk -

bijlagen -

Steenwijk
(verzendsdatum)

14 augustus 2017

Onderwerp

Beschut werk nieuw

Geachte leden van de raad,

Met de komst van de Participatiewet op 1 januari 2015 kunnen gemeenten diverse instrumenten inzetten om inwoners weer aan het werk te helpen. Een van deze instrumenten is beschut werk. Dit instrument is bedoeld om mensen, die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden kunnen werken, naar vermogen te laten participeren in de samenleving. Hierbij gaat het om mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanig hoge mate van (structurele) begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig hebben, dat niet van een werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt, ook niet met extra voorzieningen van gemeente of UWV. Het verschil met de oude sociaal werkvoorziening (SW), waarop per 1 januari 2015 geen instroom meer mogelijk is, is dat bij deze laatste ook mensen horen die (met begeleiding) wel bij een reguliere werkgever kunnen werken.

In Steenwijkerland hebben wij momenteel al de voorziening beschut werk. Deze is in onze re-integratieverordening Participatiewet opgenomen en wordt uitgevoerd door de NoordWestGroep. Dit is echter niet in alle gemeenten het geval en in de gemeenten waar dit wel het geval is wordt het instrument niet altijd ingezet. Vanwege deze achterblijvende realisatie van plekken heeft het ministerie de optie tot aanbieden van beschut werk per 1 januari 2017 veranderd in een verplichting. Als Steenwijkerland zijn we verplicht in 2017 minimaal zes plekken aan te bieden. In 2018 komen daar vier plekken bovenop.

Gemeenten mogen daarbij geen voorkeursvolgorde aanbrengen. Iedereen met een indicatie beschut werk van het UWV moet een plek worden geboden voor zover het verplichte minimum aantal plekken nog niet gevuld is. Gemeenten kunnen uiteraard wel zelf actief mensen voordragen bij het UWV voor een advies beschut werk. Het verplichtende karakter van de voorziening en de kansen die dit biedt voor inwoners heeft ons als college doen besluiten opnieuw te kijken naar de inzet van dit instrument.

Proactieve benadering

Aangezien het aanbieden van beschut werk voor elke gemeente sinds 1 januari 2017 een verplichting is gaat het niet meer om de vraag of we het instrument aanbieden, maar om de vraag hoe we dit doen. Het belangrijkste element daarbij is het passief of actief aanbieden van beschut werk. Hierbij gaat het om de vraag of we het instrument aanbieden zodra inwoners zich melden met een indicatie of dat we proactief op zoek gaan naar inwoners die gebaat zijn bij dit instrument.

Als college vinden wij het belangrijk om juist voor de inwoners die zijn aangewezen op beschut werk een proactieve aanpak te hanteren. Onze doelstelling is immers dat iedereen zo veel mogelijk mee doet in de samenleving. Uit de praktijk blijkt echter dat inwoners niet snel zelfstandig een benodigde indicatie bij het UWV aanvragen, ondanks dat men soms wel geholpen is met een beschutte werkplek. Een actieve benadering kan hier bij helpen.

Met een actieve benadering doelen wij op het doorlichten van dossiers, screenen en inschatten of men in aanmerking komt voor beschut werk en zo ja voor een indicatie aandragen bij het UWV – mits een inwoner dat zelf ook wil. De actieve benadering heeft dus betrekking op het actief inwoners screenen en in gesprek met hen bepalen of beschut werk mogelijk een geschikt instrument is.

Andere argumenten waarom we als college kiezen voor een actieve benadering zijn:

- Hoe eerder inwoners aan het werk zijn des te beter. Via werk doet men mee en ontwikkelt men zich. Een proactieve aanpak is des te belangrijker voor deze inwoners die niet snel op een andere manier aan het werk komen.
- Aangezien het aanbieden van beschut werk een verplichting is geworden is het niet ondenkbaar dat het Rijk op enig moment gaat sturen op het daadwerkelijk vullen van de plekken zodra dit ook zou achterblijven. Naast de inhoudelijke gronden om beschut werk actief aan te bieden is het ook vanuit dit perspectief dus goed om hier mee aan de slag te gaan.
- Een proactieve benadering helpt ook in de afweging of niet beschut werk, maar wellicht een andere manier van ondersteuning nodig is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan arbeidsmatige dagbesteding.

Wie zijn er gebaat bij een beschutte werkplek?

Globaal zijn er twee groepen inwoners waarvan de kans het grootst is dat hieronder kandidaten te vinden zijn die hier voor in aanmerking komen én waarvan we ook denken dat beschut werk hen op weg kan helpen.

De eerste groep betreft de zogenaamde wachtlijst Wsw. Dit betreft hoofdzakelijk inwoners die op 31 december 2014 op de wachtlijst Wsw stonden. Een gedeelte van deze groep zal bij een aanvraag tot onderzoek automatisch een indicatie krijgen, een ander gedeelte maakt hier kans op na onderzoek. Al met al gaat het bij deze groep om ongeveer 30 personen. Wel bevindt een groot deel van deze inwoners zich momenteel in een andersoortige voorziening van gemeente of UWV. Omdat onder deze inwoners een groot deel niet werkt, jong is en eerder een Wsw-indicatie had, is de kans aanwezig dat zij geholpen zouden zijn met een beschutte werkplek.

De tweede groep betreft uitstromende PRO/VSO leerlingen. Ook hier gaat het om enkele tientallen personen. Van de leerlingen die uitstromen is het mogelijk deze te screenen op geschiktheid voor beschut werk. Een gedeelte van deze groep zal mogelijk in aanmerking komen voor een beschutte werkplek. Als ze nu en in de toekomst alleen via beschut werk aan de slag kunnen dan is het goed er op tijd bij te zijn. Als het perspectief er is dat ze op termijn door kunnen groeien naar een baan buiten beschut werk, dan is het goed op tijd deze groep te ondersteunen en geen gat te laten vallen tussen school en werk.

Als college kiezen we er voor onze proactieve aanpak in ieder geval te richten op deze beide groepen. Bij deze groepen is de kans het grootst dat er inwoners tussen zitten die kunnen deelnemen aan de samenleving met een beschutte werkplek en zich zo verder kunnen ontwikkelen. Er zijn daarbij geen redenen om de ene groep boven de andere te prefereren in onze aanpak. Tegelijkertijd worden – doordat iedereen die bij de IGSD binnenkomt een diagnosetraject volgt – andere inwoners niet uitgesloten. Als zij mogelijk geholpen zijn met een beschutte werkplek dan wordt dit ook bekend tijdens de instroom bij de IGSD.

Kanttekeningen

Als college kiezen we er voor deze aanpak in eerste instantie te hanteren voor 2017 en 2018. Redenen hiervoor hebben vooral betrekking op onduidelijkheid die er is rondom verscheidene aspecten:

- Vanuit het Regionaal Werkbedrijf wordt een regionale aanpak voorgestaan die aansluit bij onze uitgangspunten zoals een focus op de wachtlijst Wsw en PRO/VSO groep, gebruik maken van het eigen SW-bedrijf en inwoners actief voordragen bij het UWV indien een beschutte plek de beste optie is voor een inwoner. Tegelijkertijd wordt er in de regio verder onderzocht of en op welke manier samengewerkt kan worden op dit onderwerp, bijvoorbeeld met betrekking tot gezamenlijke kaders. Om in de toekomst wel in een regionale aanpak mee te kunnen, bijvoorbeeld om beter om te kunnen gaan met de financiële risico's, wordt nu gekozen voor een tijdelijke aanpak.
- De toekomst van de NWG – daar waar het beschut werk wordt belegd - is vooralsnog onduidelijk.
- Het is vooralsnog onduidelijk hoeveel inwoners in aanmerking komen voor deze voorziening en wat de bijbehorende kosten zijn. Zodra hier mee duidelijkheid over is zullen we in de loop van 2018, op basis van onze eigen ervaringen en inzichten en op basis van regionale ontwikkelingen, moeten bekijken welk beleid voor de daaropvolgende jaren nodig is.
- Er moet nog meer expertise ingewonnen worden m.b.t. onder andere:
 - De indicatieaanvraag bij het UWV.
 - Arbeidsrechtelijke vraagstukken.
 - De kosten en inzet van begeleiding.
 - Het mogelijk gezamenlijk organiseren van arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk.

De in deze brief geschetste aanpak kan daarmee enerzijds gezien worden als beleidsinvulling tot de verplichting beschut werk voor 2017/2018, maar anderzijds ook als een voorstel tot krijgen van inzicht in de verschillende ontwikkelingen zodat in de loop van 2018 meer definitief beleid ontwikkeld kan worden.

Tot slot zullen wij als college voor aanvang van 2018 een nieuwe re-integratieverordening aan uw raad voorleggen. In deze verordening zijn de diverse instrumenten – waaronder beschut werk – opgenomen. Voor 2017 is hierin voorzien doordat beschut werk al een bestaand instrument is waarop enkel de uitvoering – zoals in deze brief beschreven – verandert.

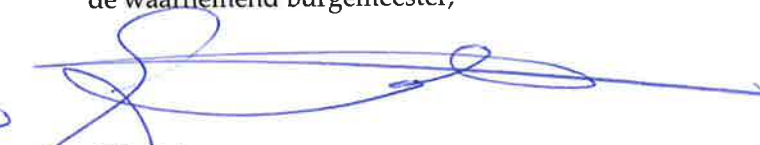
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,
de secretaris,

de waarnemend burgemeester,

drs. S.S. Weistra

J.H. Bats